

GRUPA GRAĐANA „SAVSKI NASIP“ BORI SE ZA OČUVANJE PRIOBALJA

Divlja gradnja oko nasipa ugrožava Novi Beograd



Jovan Randelović



Oliver Ilić

Piše: Radenka Marković

Foto: E-stock Agency Miloš Rafailović

Grupa građana „Savski nasip“ bori se već pet godina protiv nelegalne gradnje na prostoru između osnovnog korita reke Save i samog nasipa. Ta gradnja ugrožava Savski nasip koji od poplave štiti više od 100.000 stanovnika Novog Beograda, ali i reni-bunare u kojima se prečišćava voda za građane Beograda i okoline.

Bore se raznim akcijama na terenu i podnošenjem prijava nadležnima zbog nedozvoljenih radnji koje štete nasipu i okolini. Oliver Ilić, jedan od dvadesetak najaktivnijih u ovoj grupi građana, kaže da je nelegalna gradnja počela pre desetak godina kada su ponikle prve sojenice, a kasnije i prave betonske zgrade sa temeljima, pa je za to vreme na ovom prostoru niklo više od 300 nelegalnih kuća. Osim samih kuća, problem su i kamioni i teške građevinske mašine koje se kreću putem na vrhu nasipa, kuda bi inače smela da prolaze samo servisna vozila za održavanje nasipa i reni-bunara. Članom 133 Zakona o vodama zabranjeno je da se nasip koristi kao saobraćajnica, ali se ova zakonska odredba, kao i mnoge druge, na Savskom nasipu krši.

– O nelegalnoj gradnji u ovom kraju većina ljudi zna kroz priče i novinske tekstove o nelegalnim kućama sinova bivšeg predsednika Tomislava Nikolića. A problem je mnogo veći od nedozvoljene gradnje članova porodice bivšeg najvišeg funkcionera i od obične nelegalne gradnje kao što je recimo naselje Kaluđerica ili neko slično. Ovo je nešto mnogo gore i opasnije jer kada bi popustio taj nasip, koji je građen u omladinskim radnim akcijama i ostao nam u amanet da ga čuvamo kako bi čuvao i on nas, bili bi poplavljeni savski blokovi i više od 100.000 ljudi pretrpelo bi ogromnu štetu. Mnogi ljudi takođe ne znaju da opasnost od poplava ne preti samo zbog preliivanja nasipa već više od njegovog propadanja. To sam slušao na predavanjima od profesora koji znaju tu materiju, a naš nasip propada na razne načine. Zemlja, a nasip je od zemlje, od teških mašina

▶▶ Grupa građana „Savski nasip“ traži da se odmah naprave betonske barijere na svim automobilskim prilazima nasipu, a da se uljezima koji su se naselili na vodoizvoru odbiju podneti zahtevi za legalizaciju i naloži da sami sruše svoje nelegalno podignute objekte

uleže, a tamo ljudi čak i buše nasip. Da i ne govorimo koliko je nasip ugrožen sečom šume započetom pre deset godina. Na satelitskim snimcima, koji su javno dostupni, vidi se koliko je šume tamo bilo 2008, a koliko recimo 2016. godine. Mi smo zbog toga podneli i krivičnu prijavu protiv nepoznatih počinitelaca na osnovu koje su nadležne službe podnale prijavu zbog pustošenja šuma – navodi Ilić.

Postoji još jedna velika opasnost od divlje gradnje na Savskom nasipu, a to je opasnost od zagađivanja reni-bunara i time i vode koju piju Beograđani, jer se veliki deo te vode

U njihovoj neposrednoj blizini, tvrdi naš sagovornik, stari nelegalnih objekata koriste opasne hemikalije nedozvoljene kod vodoizvorista, neki i koriste vodu iz njih, dok su drugi, ko zna kako, obezbedili sebi vodu iz gradskog vodovoda. Tamo se nalaze na stotine parkiranih automobila, a kada bi slučajno, recimo pri menjaču ulja za motor automobila, ono dospelo u bunar, moglo bi i da ga onespobu za rad na duže vreme. Opasnost za vodu, kao i mogućnost širenja zaraze preko nje, predstavlja i činjenica da se u kraju nalazi više od 300 septičkih jama.

– Ni u jednoj državi se ovako ne upravlja tako bitnim resursom kao što je pitka voda. Ovako nešto bi se u svakoj normalnoj zemlji smatralo diverzijom – ističe Ilić.

Prema njegovim rečima, za ovakvo stanje odgovoran je veliki broj institucija i javnih preduzeća kao što su „Srbijavode“ i „Beogradvode“ nadležni za regulisanje reka, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, koje bi trebalo da kontroliše rad pomenutih javnih preduzeća, Ministarstvo građevinarstva zbog Zakona o ozakonjenju objekata, Ministarstvo zdravlja kao zaduženo za zaštitu izvorišta vodosnabdevanja, Grad Beograd koji legalizuje nelegalne objekte. Takođe i opštine Surčin i Novi Beograd, u kojima se Savski nasip nalazi, a koje su nadležne za rušenje nelegalno izgrađenih objekata.

Aktivisti „Savskog nasipa“ podneli su inspekcijama i drugim državnim službama više od 400 prijava zbog nedozvoljenih radnji oko Savskog nasipa.

U medijima se moglo pročitati da sportski klub „Sava Bien“, koji je nelegalno sagrađen u rečnom toku Savskog nasipa, saraduje sa humanitarnom organizacijom „Budi human“ Aleksandra Šapića, predsednika opštine Novi Beograd.

– Klub ima parking sa više od 100 mesta za automobile i značajno povećava frekventnost saobraćaja na nasipu. To što je sagrađen na privatnom posedu nimalo ne umanjuje njegovu nelegalnost jer je i na privatnoj zemlji oko nasipa gradnja zabranjena – navodi Oliver Ilić i dodaje da je na tom delu sagrađen i nelegalni put, i to tako da se njime zaobilaze čuvari na nasipu koji zbog toga nisu u mogućnosti ni da kontrolišu šta se sve tim putem dovozi i sipa oko Save.

Blokade, filmovi, protesti

Od brojnih akcija na terenu koje je grupa građana organizovala, Oliver Ilić izdvaja nekoliko:

- ▶ Tribina u Mesnoj zajednici „Sava“ u Bloku 45, gde je predstavljen kompletan problem Savskog nasipa.
- ▶ Foto-safari kada su aktivisti fotografisali više stotina automobila i kamiona koji se nelegalno voze po kruni nasipa i oštećuju ga, te sve to prijavili nadležnima.
- ▶ Blokada nasipa, odnosno zaključavanje rampe kod šljunkare, jer nadležni, kako kaže, to nisu smeli. Kuvali su i pasulj za više od 100 ljudi, pustili im dokumentarni film koji su napravili u Beču, snimajući nacionalni park pored Beča i tamošnji odnos prema vodi, prirodi, nasipu...
- ▶ Sa Udruženjem biciklista „Ulice za bicikliste“ tri puta su organizovali biciklistički događaj „Kritična masa“. Tada je više stotina biciklista blokiralo krunu nasipa jer je nasip ujedno i biciklistička staza.
- ▶ Akcija blokade nelegalnog puta kod tramvajske okretnice, kojim se hiljade kamiona penje na nasip i devastira ga svojom težinom, ali i zatrpava vodozahvat šutom, zemljom...
- ▶ Protest ispred opštine Novi Beograd protiv bahatosti predsednika te opštine Aleksandra Šapića jer ne ruši nelegalne objekte od 2013. godine ili izmišlja razloge zašto ne može ili neće da ih poruši.

prečišćava upravo u reni-bunarima u blizini ovih nelegalnih objekata. Tamo se nalazi 16 od 99 beogradskih reni-bunara.